

l nostre ahir

Contestant de bon grat la petició que fa en el número proppassat la Sra. Mercè Junoy, intentaré donar una explicació.

Certament, l'arbre de la Plaça no fou plantat per pura estètica, sinó per deixar constància d'uns fets socials que interessaren als nostres avantpassats. Segons dades que he pogut recollir en diferents llocs, el plàtan del mig de la Plaça de la Vila, fou plantat per allà el 1.873 amb motiu de la revolució de setembre i coincideix amb el que feren moltes poblacions catalanes, sobretot les de l'Empordà, com a símbol del desig de llibertat política que imperava en aquells moments en el nostre país. Molts d'aquests arbres, però, foren arrancats posteriorment.

El nostre Arbre de la Llibertat té la seva història. Diu que una guarnició de tropes carlistes arribà a la nostra vila i en assabentar-se de la gesta dels arbuciençs, volien, amb gran aldarull, que l'arbre fos arrencat i cremat sense contemplacions, i ho anaven a fer, quan alguns veïns i els regidors del municipi van intervenir valentament prop del capitost pregant-li que impedís aquell atropellament, al·legant que anaven a destruir el principal ornament de la plaça i que el veïnatge se'n sentiria ultratjat ja que constituïa un motiu d'esplai, etc.

Es veu que van convèncer el capitost carlí i ho va impedir, certament, però els posà per condició que hi pengessin un rètol amb aquesta inscripció "Arbol de Recreo"; i així quedà acordat i realitzat.

Però la tropa no quedà conformada amb aquesta sortida i continuà amb la seva actitud hostil i amenaçadora, però el seu Cap volent mantenir la paraula donada no tingué més remei que manar que fessin guàrdia uns sentinelles amb baioneta armada per a fer respectar l'acord pres. I així, un rètol i unes baionetes van salvar el plàtan simbòlic.

Un cop marxaren els carlins, els nostres avantpassats retiraren la falsa inscripció però la guardaren per a col·locar-la cada vegada que per causes de la guerra tornaven a fer presència a la vila; i així ha pogut arribar fins als nostres dies, ferm i esplendorós.

L'any 1.973, la vila, a instàncies del seu Ajuntament, va commemorar solemnement el primer aniversari del nostre arbre famós i va ser un acte emotiu en el que va participar, com tots recordem, el poble, convençut que es feia quelcom important, perquè un arbre por ser molt més que un simple vegetal, pot ser un símbol, una senyera que ens uneixi a tots en un batec d'autèntica amistat i llibertat.

JOAQUIM HORTA I FERRER